

PRAWO FINANSOWE
KIERUNEK PRAWO
ZAGADNIENIA EGZAMINACYJNE

Spis treści

Część pierwsza	
Prawo finansów publicznych	2
Część druga	
Prawo podatkowe.....	7
Część trzecia	
Postępowanie podatkowe	13
Część czwarta	
Prawo bankowe.....	15
Część piąta	
Prawo bilansowe	17

Część pierwsza

Prawo finansów publicznych

I. Ogólne zagadnienia prawa finansowego

1. Pojęcie finansów.
2. Pojęcie finansów publicznych.
3. Norma prawnofinansowa oraz jej rodzaje.
4. Podmioty, przedmiot i treść stosunku prawnofinansowego.
5. Ogólna charakterystyka źródeł prawa finansów publicznych:
 - a) prawo krajowe jako źródło prawa finansów publicznych.
 - b) prawo Unii Europejskiej jako źródło prawa finansów publicznych.
 - c) prawo międzynarodowe jako źródło prawa finansów publicznych.

II. Środki publiczne i ich przeznaczenie

1. Pojęcie oraz klasyfikacja środków publicznych w ustawie o finansach publicznych.
2. Dochody publiczne.
3. Środki publiczne pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi.
4. Przychody publiczne.
5. Przeznaczenie środków publicznych:
 - a) wydatki publiczne;
 - b) rozchody publiczne.

III. Jednostki sektora finansów publicznych

1. Pojęcie sektora finansów publicznych.
2. Saldo sektora finansów publicznych oraz metoda jego ustalenia.
3. Klasyfikacja jednostek sektora finansów publicznych.
4. Organy władzy publicznej, jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz związki metropolitalne jako jednostki sektora finansów publicznych.
5. Jednostka budżetowa (status ustrojowy, tworzenie, łączenie, likwidacja, gospodarka finansowa, przykłady).

6. Samorządowy zakład budżetowy (status ustrojowy, tworzenie, łączenie, likwidacja, gospodarka finansowa, przykłady).
7. Agencja wykonawcza (status ustrojowy, tworzenie, łączenie, likwidacja, gospodarka finansowa, przykłady).
8. Instytucja gospodarki budżetowej (status ustrojowy, tworzenie, łączenie, likwidacja, gospodarka finansowa, przykłady).
9. Państwowy fundusz celowy (status ustrojowy, tworzenie, łączenie, likwidacja, gospodarka finansowa, przykłady).
10. Jednostki sektora finansów publicznych działające na podstawie odrębnych ustaw:
 - a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze (status ustrojowy, organy, struktura organizacyjna, gospodarka finansowa);
 - b) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (status ustrojowy, organy, struktura organizacyjna, gospodarka finansowa);
 - c) Narodowy Fundusz Zdrowia (status ustrojowy, organy, struktura organizacyjna, gospodarka finansowa);
 - d) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (status ustrojowy, organy, struktura organizacyjna, gospodarka finansowa);
 - e) uczelnie publiczne (status ustrojowy, organy, struktura organizacyjna, gospodarka finansowa);
 - f) państwowe i samorządowe instytucje kultury (status ustrojowy, organy, struktura organizacyjna, gospodarka finansowa, przykłady).
11. Inne państwowe lub samorządowe osoby prawne jako jednostki sektora finansów publicznych (zasady gospodarki finansowej, przykłady).

IV. Ustawa budżetowa i procedura budżetowa

1. Pojęcie ustawy budżetowej.
2. Treść budżetu państwa.
3. Załączniki do ustawy budżetowej (przykłady).

4. Postanowienia, których obowiązek zamieszczenia w ustawie budżetowej wynika z ustawy o finansach publicznych lub z odrębnych ustaw (przykłady).
5. Dochody budżetu państwa.
6. Wydatki budżetu państwa.
7. Przychody i rozchody budżetu państwa.
8. Deficyt budżetu państwa oraz źródła jego pokrycia.
9. Budżet środków europejskich (charakterystyka, deficyt budżetu środków europejskich).
10. Zasada powszechności (zupełności) budżetu i zakres jej przestrzegania.
11. Zasada jedności budżetowej w ujęciu formalnym i ujęciu materialnym oraz wyjątki od niej.
12. Zasada równowagi budżetowej.
13. Zasada szczegółowości budżetu i jej realizacja.
14. Zasada jawności budżetu oraz zakres jej realizacji.
15. Zasada szczegółowości a jawność budżetu.
16. Zasada uprzedniości budżetu i jej realizacja.
17. Zasada roczności budżetu oraz konsekwencje jej realizacji.
18. Wieloletni Plan Finansowy Państwa (pojęcie, konstrukcja, tryb uchwalenia).
19. Pojęcie i etapy procedury budżetowej.
20. Opracowywanie projektu ustawy budżetowej (porządek prac, podmioty odpowiedzialne).
21. Uchwalanie ustawy budżetowej (porządek prac parlamentarnych, odstępstwa od zasad ogólnych obowiązujących przy uchwalaniu ustaw zwykłych).
22. Proces wykonywania budżetu państwa.
23. Zasady wykonywania budżetu państwa.
24. Gromadzenie dochodów budżetu państwa oraz dokonywanie wydatków budżetu państwa (charakterystyka, przykłady).
25. Wykonawcy budżetu państwa oraz ich kompetencje.
26. Dokonywanie zmian budżetu w trakcie jego wykonywania:
 - a) zmiany ustawy budżetowej a zmiany w budżecie;

- b) blokowanie wydatków budżetu państwa (istota, podmioty uprawnione, przesłanki);
- c) przeniesienie środków z rezerw budżetowych (charakterystyka rezerw budżetu państwa, zasady dysponowania nimi);
- d) przeniesienie planowanych wydatków budżetu państwa (*virement*) oraz zasady jego dokonywania.

27. Wykonywanie operacji związanych z zaciąganiem i spłatą długu publicznego (charakterystyka, kompetencje Ministra Finansów w zakresie zarządzania długiem publicznym).

28. Operacje związane z zamknięciem rachunków bankowych (charakterystyka i znaczenie).

29. Kontrola wykonania budżetu państwa (charakterystyka, podmioty uczestniczące).

V. Państwowy dług publiczny

1. Pojęcie państwowego długu publicznego i długu Skarbu Państwa.
2. Pojęcie konsolidacji wartości zobowiązań jednostek sektora finansów publicznych.
3. Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa (charakterystyka, kompetencje Ministra Finansów).
4. Procedury ostrożnościowe i sanacyjne (charakterystyka, progi ostrożnościowe i sanacyjne oraz konsekwencje ich przekroczenia).

VI. Prawo finansów jednostek samorządu terytorialnego

1. Ogólna charakterystyka dochodów jednostek samorządu terytorialnego.
2. Klasyfikacja dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.
3. Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego (charakterystyka, treść).
4. Dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego (ogólna charakterystyka).
5. Pojęcie uchwały budżetowej.
6. Treść budżetu jednostki samorządu terytorialnego.
7. Deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego i źródła jego pokrycia oraz nadwyżka budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

8. Ograniczenia pozyskiwania środków zwrotnych przez jednostki samorządu terytorialnego.

9. Procedura budżetowa jednostek samorządu terytorialnego:

a) opracowywanie projektu i podjęcie uchwały budżetowej (porządek prac, podmioty uprawnione);

b) wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego (zasady, wykonawcy i ich kompetencje, gromadzenie dochodów budżetowych oraz dokonywanie wydatków budżetowych, rodzaje zmian w budżecie w trakcie jego wykonywania oraz ich charakterystyka);

c) kontrola wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (charakter, podmioty uprawnione).

10. Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego (pojęcie, tryb podjęcia uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego, wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego a uchwała budżetowa).

11. Regionalna izba obrachunkowa jako organ nadzoru i kontroli nad gospodarką finansową jednostek samorządu terytorialnego.

Cześć druga

Prawo podatkowe

I. Ogólna charakterystyka prawa podatkowego i konstrukcja podatku

1. Pojęcie prawa podatkowego.
2. Źródła prawa podatkowego:
 - a) prawo krajowe jako źródło prawa podatkowego;
 - b) prawo Unii Europejskiej jako źródło prawa podatkowego;
 - c) prawo międzynarodowe jako źródło prawa podatkowego.
3. Urzędowe interpretacje przepisów prawa podatkowego (ogólna charakterystyka, rodzaje).
4. Pojęcie podatku w wąskim i szerokim znaczeniu.
5. Klasyfikacja podatków.
6. Elementy stałe podatku oraz ich charakterystyka.
7. Elementy zmienne podatku w ogólności.
8. Podmiot podatku:
 - a) pojęcie wierzyciela podatkowego;
 - b) pojęcie dłużnika podatkowego.
9. Pojęcie podatnika, płatnika i inkasenta.
10. Przedmiot podatku i podstawa opodatkowania (pojęcia, przykłady).
11. Stawka i skale podatkowe (pojęcie, rodzaje, przykłady zastosowania).
12. Ulgi, w tym zwolnienia oraz wyłączenia podatkowe.
13. Warunki i tryb płatności podatku.
14. Pojęcie ryczału podatkowego.
15. Istota klauzuli ogólnej przeciwko unikaniu opodatkowania.

II. Zobowiązania podatkowe

1. Pojęcie obowiązku podatkowego.
2. Pojęcie zobowiązania podatkowego.
3. Podmioty, przedmiot i treść zobowiązania podatkowego.

4. Powstawanie zobowiązań podatkowych (sposoby, przykłady).
5. Pojęcie zaległości podatkowej oraz rodzaje odsetek za zwłokę.
6. Wygasanie zobowiązań podatkowych w ogólności.
7. Efektywne sposoby wygasania zobowiązań podatkowych.
8. Nieefektywne sposoby wygasania zobowiązań podatkowych.
9. Przedawnienie w prawie podatkowym w ogólności.
10. Przedawnienie prawa do ustalenia zobowiązania podatkowego;
11. Przedawnienie zobowiązań podatkowych.

III. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe

1. Ogólna charakterystyka odpowiedzialności podatkowej.
2. Dług a odpowiedzialność podatkowa.
3. Odpowiedzialność podatnika i małżonka podatnika.
4. Odpowiedzialność płatnika i inkasenta.
5. Odpowiedzialność następców prawnych.
6. Ogólne zasady odpowiedzialności osób trzecich.
7. Odpowiedzialność rozwiedzionego małżonka jako osoby trzeciej.
9. Odpowiedzialność członka rodziny jako osoby trzeciej.
10. Odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części jako osoby trzeciej.
11. Odpowiedzialność podatkowa firmującego jako osoby trzeciej.
12. Odpowiedzialność wspólnika spółki cywilnej lub spółki osobowej jako osoby trzeciej.
13. Odpowiedzialność członka zarządu spółki kapitałowej jako osoby trzeciej.

IV. Podatek dochodowy od osób fizycznych

1. Ogólna charakterystyka podatku dochodowego od osób fizycznych.
2. Podmiot podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Nieograniczony i ograniczony obowiązek podatkowy w podatku dochodowym od osób fizycznych.
4. Łączne opodatkowanie małżonków.
5. Opodatkowanie osób samotnie wychowujących dzieci.
6. Opodatkowanie dochodów małoletnich dzieci.
7. Przedmiot podatku dochodowego od osób fizycznych.
8. Pojęcie przychodu i rodzaje źródeł przychodów w podatku dochodowym od osób fizycznych.
9. Koszty uzyskania przychodów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz zasady ich ustalania.
10. Wyłączenia podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych.
11. Podstawa opodatkowania w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz sposób jej ustalenia.
12. Skale i stawki w podatku dochodowym od osób fizycznych.
13. Ulgi, w tym zwolnienia w podatku dochodowym od osób fizycznych:
 - a) ulgi podatkowe zmniejszające podstawę opodatkowania;
 - b) ulgi zmniejszające kwotę podatku;
 - c) przykłady zwolnień podatkowych.
14. Warunki i tryb płatności podatku dochodowego od osób fizycznych.
15. Uprozczone formy opodatkowania dochodów osób fizycznych:
 - a) ryczałt od przychodów ewidencjonowanych;
 - b) karta podatkowa;
 - c) ryczałt od przychodów osób duchownych.

V. Podatek dochodowy od osób prawnych

1. Ogólna charakterystyka podatku dochodowego od osób prawnych.
2. Podmiot podatku dochodowego od osób prawnych.
3. Podatkowa grupa kapitałowa w podatku dochodowym od osób prawnych.
4. Mały podatnik w podatku dochodowym od osób prawnych.

5. Ograniczony i nieograniczony obowiązek podatkowy w podatku dochodowym od osób prawnych.
6. Przedmiot podatku dochodowego od osób prawnych.
7. Pojęcie przychodu oraz źródła przychodów w podatku dochodowym od osób prawnych.
8. Koszty uzyskania przychodu w podatku dochodowym od osób prawnych oraz zasady ich ustalania.
9. Wyłączenia podatkowe w podatku dochodowym od osób prawnych.
10. Podstawa opodatkowania w podatku dochodowym od osób prawnych oraz sposób jej ustalenia.
11. Skala i stawki w podatku dochodowym od osób prawnych.
12. Ulgi, w tym zwolnienia w podatku dochodowym od osób prawnych (przykłady).
13. Warunki i tryb płatności podatku dochodowego od osób prawnych.

VI. Podatek od towarów i usług

1. Ogólna charakterystyka podatku od towarów i usług:
 - a) istota podatków obrotowych;
 - b) podatek od towarów i usług jako powszechny podatek obrotowy.
2. Zasady konstrukcyjne podatku od towarów i usług.
3. Podatek należny a naliczony w podatku od towarów i usług.
4. Podmiot podatku od towarów i usług.
5. Mały podatnik w podatku od towarów i usług.
6. Przedmiot podatku od towarów i usług.
7. Obowiązek podatkowy w podatku od towarów i usług.
8. Podstawa opodatkowania w podatku od towarów i usług.
9. Skala i stawki podatkowe w podatku od towarów i usług.
10. Wyłączenia i zwolnienia podatkowe w podatku od towarów i usług (przykłady).
11. Stawka 0% a zwolnienie od podatku od towarów i usług.
12. Warunki i tryb płatności w podatku od towarów i usług.
13. Dodatkowe zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług (istota).

14. Mechanizm podzielonej płatności w podatku od towarów i usług.

VII. Podatek akcyzowy

1. Ogólna charakterystyka podatku akcyzowego jako selektywnego podatku obrotowego.
2. Zasada jednokrotności opodatkowania w podatku akcyzowym.
3. Podmiot podatku akcyzowego.
4. Przedmiot podatku akcyzowego.
5. Obowiązek podatkowy w podatku akcyzowym.
6. Podstawa opodatkowania, skala oraz stawki podatkowe (przykłady) w podatku akcyzowym.
7. Procedura zawieszenia poboru akcyzy a zobowiązanie podatkowe w podatku akcyzowym.
8. Zwolnienia podatkowe w podatku akcyzowym (przykłady).
9. Oznaczenie wyrobów akcyzowych w podatku akcyzowym.
10. Warunki i tryb płatności w podatku akcyzowym.

VIII. Podatki i opłaty samorządowe

1. Podmiot i przedmiot podatku od nieruchomości.
2. Obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości.
3. Podstawa opodatkowania, stawki i skale podatkowe w podatku od nieruchomości.
4. Wyłączenia i zwolnienia podatkowe w podatku od nieruchomości (przykłady).
5. Warunki i tryb płatności w podatku od nieruchomości.
6. Podmiot i przedmiot podatku rolnego.
7. Podstawa opodatkowania, stawki i skale podatkowe w podatku rolnym.
8. Warunki i tryb płatności w podatku rolnym.
9. Podmiot i przedmiot podatku leśnego.
10. Podstawa opodatkowania, stawki i skale podatkowe w podatku leśnym.
11. Warunki i tryb płatności w podatku leśnym.
12. Podmiot podatku od spadków i darowizn.

13. Przedmiot podatku od spadków i darowizn.
14. Obowiązek podatkowy w podatku od spadków i darowizn.
15. Podstawa opodatkowania w podatku od spadków i darowizn.
16. Skale i stawki podatkowe w podatku od spadków i darowizn.
17. Ulgi, w tym zwolnienia podatkowe w podatku od spadków i darowizn (przykłady).
18. Warunki i tryb płatności podatku od spadków i darowizn.
19. Podmiot podatku od czynności cywilnoprawnych.
20. Przedmiot podatku od czynności cywilnoprawnych.
21. Obowiązek podatkowy w podatku od czynności cywilnoprawnych.
22. Podstawa opodatkowania, skale i stawki podatkowe w podatku od czynności cywilnoprawnych.
23. Warunki i tryb płatności podatku od czynności cywilnoprawnych.
24. Podatek od czynności cywilnoprawnych a podatek od towarów i usług.
25. Podatek od czynności cywilnoprawnych jako podatek od gromadzenia kapitału.
26. Definicja opłaty jako daniny publicznej.
27. Ogólna charakterystyka opłat samorządowych oraz ich przykłady.

Część trzecia

Postępowanie podatkowe

1. Ogólna charakterystyka postępowania podatkowego.
2. Zasady ogólne postępowania podatkowego.
3. Organy podatkowe i ich właściwość w postępowaniu podatkowym.
4. Wyłączenie organu podatkowego lub jego pracownika z postępowania podatkowego.
5. Strona i podmiot na prawach strony w postępowaniu podatkowym.
6. Rodzaje pełnomocnictw oraz zasady działania pełnomocników w postępowaniu podatkowym.
7. Wszczęcie postępowania podatkowego.
8. Sposoby doręczeń w postępowaniu podatkowym.
9. Terminy procesowe w postępowaniu podatkowym (sposoby obliczania i ich przywracanie)
10. Terminy załatwiania spraw w postępowaniu podatkowym oraz konsekwencje ich przekroczenia.
11. Zasady prowadzenia postępowania dowodowego.
12. Rodzaje dowodów w postępowaniu podatkowym.
13. Dowód w postaci dokumentu urzędowego w postępowaniu podatkowym.
14. Dowód w postaci dokumentu prywatnego w postępowaniu podatkowym.
15. Osobowe środki dowodowe w postępowaniu podatkowym.
16. Zasady uzyskiwania informacji od podmiotów rynku finansowego.
17. Zawieszanie i podejmowanie zawieszzonego postępowania podatkowego.
18. Akty kończące postępowanie podatkowe.
19. Wykonywanie ostatecznych i nieostatecznych rozstrzygnięć w postępowaniu podatkowym.
20. Zwyczajne środki zaskarżenia w postępowaniu podatkowym.
21. Nadzwyczajne środki zaskarżenia w postępowaniu podatkowym.

22. Wznowienie postępowania podatkowego jako nadzwyczajny tryb postępowania podatkowego.
23. Stwierdzenie nieważności decyzji jako nadzwyczajny tryb postępowania podatkowego.
24. Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej jako nadzwyczajny tryb postępowania podatkowego.
25. Zasady ponoszenia kosztów postępowania podatkowego.

Część czwarta

Prawo bankowe

I. Ogólna charakterystyka prawa bankowego i podmiotów działających na rynku bankowym

1. Charakter i zakres prawa bankowego.
2. Ogólna charakterystyka źródeł prawa bankowego:
 - a) prawo krajowe jako źródło prawa bankowego;
 - b) prawo Unii Europejskiej jako źródło prawa bankowego;
 - c) prawo międzynarodowe jako źródło prawa bankowego.
4. Status prawny i rodzaje banków.
5. Zakres działalności wykonywanej przez banki.
6. Szczególne uprawnienia i obowiązki banków.
7. Bank w formie spółki akcyjnej (tworzenie, organy i gospodarka finansowa).
8. Bank w formie spółdzielni (tworzenie, organy i gospodarka finansowa, obowiązek zrzeszania).
9. Bank Gospodarstwa Krajowego jako państwowy bank rozwoju.
10. Działalność instytucji kredytowych i banków zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowa jako niebankowe podmioty prowadzące działalność depozytowo-kredytową.

II. Podmioty organizujące rynek bankowy

1. Pojęcie sieci bezpieczeństwa finansowego w ujęciu instytucjonalnym.
2. Status ustrojowy i organy Narodowego Banku Polskiego.
3. Cele działania Narodowego Banku Polskiego.
4. Funkcje Narodowego Banku Polskiego.
5. Kompetencje Rady Polityki Pieniężnej.
6. Instrumenty polityki pieniężnej Narodowego Banku Polskiego:
 - a) instrumenty o charakterze ekonomicznym (istota, rodzaje);

b) instrumenty o charakterze administracyjnym (istota, rodzaje).

7. Status ustrojowy i cel działalności Komisji Nadzoru Finansowego.
8. Zakres nadzoru finansowego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
9. Zadania i funkcje Komisji Nadzoru Finansowego.
10. Klasyfikacja środków nadzoru bankowego.
11. Status ustrojowy i cel działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.
12. Zadania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.
13. Zasady funkcjonowania obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów.
14. Cele i środki przymusowej restrukturyzacji.
15. Status ustrojowy i zadania Rzecznika Finansowego.

III. Pojęcie czynności bankowych i ich klasyfikacja

1. Klasyfikacja czynności bankowych.
2. Klasyfikacja podmiotów uprawnionych do wykonywania czynności bankowych.
3. Odpowiedzialność cywilna i karna związana z wykonywaniem czynności bankowych.
4. Obowiązki podmiotów wykonujących czynności bankowe w zakresie rozpatrywania reklamacji klientów.
5. Pojęcie, przedmiot i rodzaje umowy rachunku bankowego.
6. Pojęcie, przedmiot i treść umowy kredytu.
7. Pojęcie, przedmiot i treść umowy kredytu konsumenckiego i hipotecznego.
8. Pojęcie gwarancji oraz akredytywy bankowej.
9. Pojęcie i formy bankowych rozliczeń pieniężnych.
10. Bezgotówkowe rozliczenia bankowe:
 - a) typu inkasowego;
 - b) typu przelewowego;
 - c) typu szczególnego.

Część piąta

Prawo bilansowe

1. Źródła i funkcje prawa bilansowego.
2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy rachunkowości.
3. Zasady prawa bilansowego w ogólności.
4. Zasada memoriałowa i zasada kontynuacji działania jako fundamentalne zasady prawa bilansowego.
5. Kategorie aktywów w bilansie przedsiębiorstwa.
6. Kategorie pasywów w bilansie przedsiębiorstwa.
7. Przedmiot, plan i metody amortyzacji bilansowej.
8. Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.
9. Pojęcie przychodów i kosztów oraz wyniku finansowego w prawie bilansowym.
10. Elementy sprawozdania finansowego i obowiązki w zakresie jego badania.

